

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 2017

800/2017

Laki rikoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rikoslain (39/1889) 2 b luvun 5 §:n 1 momentti, 2 c luvun otsikko sekä 4, 7 ja 8 §, 10 §:n 4 momentti, 11 ja 12 §, 13 §:n 2 momentti sekä 14 §:n 1 ja 2 momentti, 6 luvun 1 §:n 2 momentti ja 2 § sekä 7 luvun 6 §:n otsikko ja 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 2 b luvun 5 §:n 1 momentti laissa 520/2001, 2 c luvun otsikko sekä 13 §:n 2 momentti ja 14 §:n 1 ja 2 momentti laissa 780/2005, 4 ja 7 § sekä 10 §:n 4 momentti laissa 1099/2010, 8 § laissa 628/2013, 11 § laeissa 780/2005, 735/2015 ja 1718/2015 sekä 12 § laeissa 780/2005 ja 628/2013, 6 luvun 1 §:n 2 momentti laissa 1195/2004 ja 2 § laissa 673/2014 sekä 7 luvun 6 §:n otsikko ja 1 momentti laissa 751/1997, sekä

lisätään 8 lukuun uusi 10 a § seuraavasti:

2 b luku

Ehdollinen vankeus

5 §

Ehdollisen vankeuden määrääminen täytäntöönpantavaksi

Tuomioistuimien voi määrätä ehdollisen vankeuden pantavaksi täytäntöön, jos tuomittu tekee koeaikana rikoksen, josta tuomioistuimen harkinnan mukaan hänet olisi tuomittava ehdottomaan vankeuteen tai yhdistelmärangaistukseen ja josta syyte on nostettu vuoden kuluessa koeajan päättymisestä. Tällöin täytäntöönpantavasta rangaistuksesta ja koeajalla tehdystä rikoksesta tuomittavasta rangaistuksesta määrätään yhteinen ehdoton vankeusrangaistus tai yhdistelmärangaistus muista rikoksista samalla kertaa tuomittavien vankeusrangaistusten kanssa noudattamalla, mitä 2 c luvun 11 §:ssä ja 7 luvussa säädetään.

2 c luku

Vankeudesta ja yhdistelmärangaistuksesta

4 §

Vankeusrangaistusten yhteenlaskeminen

Jos tuomitun on samalla kertaa suoritettava useita määräaikaista vankeusrangaistuksia tai yhdistelmärangaistukseen kuuluvia vankeusaikoja, joista ei muodosteta yhteistä vankeusrangaistusta, ne on vankilassa laskettava yhteen.

Elinkautinen vankeusrangaistus käsittää ne vankeusrangaistukset, yhdistelmärangaistukset, sakon muuntorangaistukset ja arestirangaistukset, jotka pannaan täytäntöön samalla kertaa elinkautisen vankeusrangaistuksen kanssa.

7 §

Ehdonalainen vapauttaminen samalla kertaa täytäntöön pantavista määräaikaisista vankeusrangaistuksista

Samalla kertaa täytäntöön pantavia määräaikaisia vankeusrangaistuksia suorittava vanki päästetään ehdonalaiseen vapauteen, kun hän on suorittanut rangaistuksesta ajan, joka saadaan laskemalla yhteen kustakin rangaistuksesta suoritettava aika siihen vaikuttavan 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun määräosan mukaan. Määräosia yhteen laskettaessa päivän osia ei oteta huomioon.

Samalla kertaa täytäntöön pantavia määräaikaisia vankeusrangaistuksia suorittava vanki on päästettävä ehdonalaiseen vapauteen viimeistään, kun rangaistuksia on suoritettu yhteensä enintään 15 vuotta. Jos samalla kertaa täytäntöön pantavana on yhden tai useamman määräaikaisen vankeusrangaistuksen lisäksi yhdistelmärangaistukseen kuuluvaa vankeusaikaa, vanki on kuitenkin päästettävä ehdonalaiseen vapauteen viimeistään, kun rangaistuksia on suoritettu yhteensä enintään 20 vuotta. Valvonnan täytäntöönpanoon sovelletaan, mitä 11 §:n 5 momentissa säädetään. Enimmäisaikoja laskettaessa otetaan huomioon rangaistuksiin sisältyvät 6 luvun 13 §:n mukaiset vähennykset.

Jos määräaikaista vankeusrangaistusta tai yhdistelmärangaistusta suorittava vanki tai tutkintavanki syyllistyy 11 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun rikokseen, tuomioistuimien voi syyttäjän vaatimuksesta määrätä, ettei tuomittavaan rangaistukseen sovelleta tämän pykälän 2 momentin säännöksiä rangaistuksista suoritettavista enimmäisajoista.

8 §

Valvottu koevapaus

Vanki voidaan sijoittaa vankilan ulkopuolelle teknisin välinein ja muulla tavoin valvottuun koevapauteen aikaisintaan kuusi kuukautta ennen ehdonalaista vapauttamista.

10 §

Ehdonalainen vapauttaminen elinkautisesta vankeudesta

Asian käsittelystä Helsingin hovioikeudessa säädetään elinkautisvankien vapauttamismenettelystä annetussa laissa (781/2005).

11 §

Yhdistelmärangaistus

Tuomioistuin voi rangaistukseen tuomitessaan syyttäjän vaatimuksesta päättää, että syytetty tuomitaan yhdistelmärangaistukseen, joka koostuu enintään tapaukseen sovellettavien säännösten mukaan rikoksesta säädetyn enimmäisrangaistuksen pituisesta ehdottomasta vankeudesta ja sitä välittömästi seuraavasta valvonta-ajasta, jonka pituus on vuosi. Yhdistelmärangaistukseen ei sovelleta ehdonalaista vapauttamista eikä valvottua koevapautta koskevia säännöksiä.

Edellytyksenä yhdistelmärangaistukseen tuomitsemiselle on, että:

1) rikoksentehtyjä tuomitaan määräaikaiseen, vähintään kolmen vuoden pituiseen vankeusrangaistukseen murhasta, taposta, surmasta, törkeästä pahoinpitelystä, törkeästä raiskauksesta, törkeästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä, törkeästä ryöstöstä, törkeästä

tuhotyöstä, joukkotuhonnasta, rikoksesta ihmisyyttä vastaan, törkeästä rikoksesta ihmisyyttä vastaan, hyökkäysrikoksesta, sotarikoksesta, törkeästä sotarikoksesta, kidutuksesta, törkeästä ihmiskaupasta, panttivangin ottamisesta, törkeästä terveyden vaarantamisesta, ydinräjähderikoksesta, kaappauksesta, terroristisessa tarkoituksessa tehdystä rikoksesta taikka sellaisen rikoksen yrityksestä tai osallisuudesta sellaiseen rikokseen;

2) rikoksentekijä on rikosta edeltäneiden kymmenen vuoden aikana syyllistynyt 1 kohdassa mainittuun rikokseen tai tehnyt tällaisen rikoksen kolmen vuoden kuluessa siitä, kun hän on vapautunut suorittamasta yhdistelmärangaistuksen vankeusaikaa tai elinkautista vankeutta; ja

3) rikoksentekijää on rikoksista ilmenevien seikkojen ja oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 37 §:n 3 momentin mukaisen selvityksen perusteella pidettävä erittäin vaarallisena toisen hengelle, terveydelle tai vapaudelle.

Jos kahdesta tai useammasta rikoksesta tuomitaan muu kuin elinkautinen vankeusrangaistus ja ainakin yksi rikoksista on 2 momentin 1 kohdassa mainittu rikos, josta rikoksentekijä olisi tuomioistuimen harkinnan mukaan tuomittava yhdistelmärangaistukseen, rikoksista tuomitaan yhdistelmärangaistus. Yhdistelmärangaistuksen vankeusajan pituuteen sovelletaan mitä 7 luvun 2 §:ssä säädetään yhteisen määräaikaisen vankeusrangaistuksen enimmäis- ja vähimmäispituudesta. Myös tässä momentissa tarkoitetuissa tilanteissa valvonta-ajan pituus on yksi vuosi.

Valvonta-aika on yhteensä yksi vuosi myös, jos täytäntöön pantavana on samaan aikaan useampi yhdistelmärangaistus.

Jos yhdistelmärangaistusta suorittavalla on samaan aikaan täytäntöön pantavana määräaikainen vankeusrangaistus, josta hänet vapautetaan ehdonalaiseen vapauteen, ja hän alkaa samalla suorittaa yhdistelmärangaistuksen valvonta-aikaa, täytäntöönpanossa sovelletaan yhdistelmärangaistuksen täytäntöönpanosta annettua lakia (801/2017). Ehdonalaisten vapauden koeaika kuluu tänä aikana. Jos ehdonalaisten vapauden koeaika on pitempi kuin yhdistelmärangaistuksen valvonta-aika, jäljellä olevan koeajan täytäntöönpanossa sovelletaan, mitä ehdonalaisten vapauden koeajasta säädetään.

12 §

Yhdistelmärangaistus koventamisperusteena

Jos yhdistelmärangaistukseen kuuluvan vankeusajan suorittanut tekee kolmen vuoden kuluessa vankeusajan päättymisestä rikoksen, josta hänet olisi tuomioistuimen harkinnan mukaan tuomittava ehdottomaan vankeuteen tai yhdistelmärangaistukseen, kyseessä on rangaistuksen koventamisperuste.

13 §

Ehdonalaisten vapauden koeaika

 Elinkautiseen vankeuteen tuomitun ehdonalaisten vapauden koeaika ja jäännösrangaistus ovat kolme vuotta.
 -----

14 §

Jäännösrangaistuksen määrääminen täytäntöön pantavaksi

Tuomioistuin voi syyttäjän vaatimuksesta määrätä jäännösrangaistuksen pantavaksi täytäntöön, jos tuomittu tekee koeaikana rikoksen, josta tuomioistuimen harkinnan mukaan hänet olisi tuomittava ehdottomaan vankeuteen tai yhdistelmärangaistukseen ja josta syyte on nostettu vuoden kuluessa koeajan päättymisestä. Tällöin täytäntöön pantavasta

jäännösrangaistuksesta ja koeajalla tehdystä rikoksesta tuomittavasta rangaistuksesta määrätään yhteinen ehdoton vankeusrangaistus tai yhdistelmärangaistus muista rikoksista samalla kertaa tuomittavien vankeusrangaistusten kanssa noudattamalla, mitä 2 c luvun 11 §:ssä ja 7 luvussa säädetään. Jäännösrangaistusta ei kuitenkaan ole pidettävä 7 luvun 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuna ankarimpana rangaistuksena. Täytäntöön pantavan jäännösrangaistuksen pituutta määrätessään tuomioistuimen tulee ottaa huomioon, mitä tämän pykälän 2 momentissa säädetään.

Jäännösrangaistus voidaan jättää määräämättä täytäntöön pantavaksi erityisesti silloin, jos:

- 1) suuri osa koeajasta on suoritettu ennen kuin 1 momentissa tarkoitettu rikos on tapahtunut;
- 2) jäännösrangaistus on lyhyt;
- 3) koeajalla tehdystä rikoksesta tuomittava rangaistus on lyhyt; tai
- 4) tekijälle koeajalla tehdystä rikoksesta johtuvan tai tuomiosta aiheutuvan muun seurauksen vuoksi jäännösrangaistuksen määrääminen täytäntöön pantavaksi johtaisi kohtuuttomaan lopputulokseen.

---

6 luku

Rangaistuksen määräämisestä

1 §

Rangaistuslajit

Erityinen rangaistus alle 18-vuotiaana tehdystä rikoksesta on nuorisorangaistus. Erityinen rangaistus vakavan rikoksen uusineelle on 2 c luvun 11 §:n nojalla tuomittava yhdistelmärangaistus.

2 §

Rangaistusasteikko ja siitä poikkeaminen

Rangaistus määrätään noudattaen rikoksesta säädettyä rangaistusasteikkoa. Siitä voidaan poiketa siten kuin 8 ja 8 a §:ssä säädetään. Asteikon mukainen enimmäisrangaistus voidaan ylittää tuomittaessa yhdistelmärangaistukseen siten kuin 2 c luvun 11 §:ssä säädetään. Asteikon mukainen enimmäisrangaistus voidaan ylittää myös tuomittaessa yhteiseen rangaistukseen siten kuin 7 luvussa säädetään.

7 luku

Yhteisestä rangaistuksesta

6 §

Aikaisemmin tuomitun vankeusrangaistuksen tai yhdistelmärangaistuksen huomioon ottaminen

Jos ehdottomaan vankeusrangaistukseen tai yhdistelmärangaistukseen tuomittua syytetään hänen ennen tämän rangaistuksen tuomitsemista tekemästään muusta rikoksesta, voidaan aikaisempi ehdoton vankeusrangaistus tai yhdistelmärangaistus ottaa uutta rangaistusta määrättäessä kohtuuden mukaan huomioon rangaistusta alentavana tai lieventävänä

seikkana. Uudesta rikoksesta voidaan myös tuomita laissa sille säädettyä vähimmäisaikaa lyhyempään vankeusrangaistukseen tai katsoa aikaisempi rangaistus riittäväksi seuraamukseksi myös myöhemmin käsiteltäväksi tulleesta rikoksesta.

8 luku

Vanhentumisesta

10 a §

Tuomitun yhdistelmärangaistuksen raukeaminen

Jollei muualla laissa toisin säädetä, yhdistelmärangaistuksen raukeamiseen sovelletaan, mitä 10 §:n 2 momentissa säädetään. Tuomitun yhdistelmärangaistuksen raukeamisaika määritellään yhdistelmärangaistuksen vankeusajan pituuden perusteella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018.

Rikokseen, joka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 1 päivänä joulukuuta 2017

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Oikeusministeri Antti Häkkänen